

Διεθνής Εταιρεία Φίλων
Νίκου Καζαντζάκη
SYNTHESIS
Ενημερωτικό Δελτίο

№ 4

απρίλιος 2004

Η ΕΛΕΝΗ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ ΕΦΥΓΕ

Στις 18 Φεβρουαρίου –ημερομηνία γέννησης του Νίκου Καζαντζάκη- του 2004 απεβίωσε στην Αθήνα η Ελένη Καζαντζάκη, σε ηλικία 101 ετών. Υπήρξε η πιστή σύντροφος του Καζαντζάκη, από το 1924 έως το 1957. Ήταν συγγραφέας, δημοσιογράφος και κριτικός του κινηματογράφου και είχε δημοσιεύσει τρία βιβλία: *Η αληθινή τραγωδία του Παναΐτ Ιστράτι* (στα ισπανικά), *Η άγια ζωή του Μαχάτμα Γκάντι* (στα γαλλικά και στα ελληνικά) και *Η Κίνα* (στα γαλλικά και στα ελληνικά). Υπήρξε ιδρυτικό και επίτιμο μέλος της Εταιρείας μας. Χάνουμε μια μεγάλη φίλη και εκφράζουμε στις ανιψιές της και στους κληρονόμους του Νίκου Καζαντζάκη τα ειλικρινή μας συλλυπητήρια. Ενταφιάστηκε στο Ηράκλειο, κοντά στον τάφο του Νίκου Καζαντζάκη. Η Εταιρεία ανακοίνωσε το θάνατό της σε γαλλικές και ελβετικές εφημερίδες και κατέθεσε πολλά στεφάνια στην κηδεία της. Η Συντονιστική Επιτροπή θα τιμήσει, το φθινόπωρο, τη μνήμη της στη Γενεύη, στην Αντίμπ και στο Ηράκλειο.

Και τώρα;

Κάναμε λόγο επανειλημμένα στα δημοσιεύματά μας για τον αρνητικό ρόλο δίπλα στην Ελένη του θετού γιου της και για το ελάχιστο ενδιαφέρον που έδειξε για τη διάδοση των έργων του μεγάλου Κρητικού. Μετά τον θάνατο της Ελένης, σύμφωνα με τη διαθήκη του συζύγου της, τα πνευματικά δικαιώματα των έργων του Νίκου Καζαντζάκη περιέρχονται στους φυσικούς κληρονόμους του. Έτσι τελειώνει «η παρένθεση του θετού γιου»!

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΣΤΗΝ «ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ»

Στα πλαίσια της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας που διοργανώνεται από τις ελληνικές κρατικές αρχές, μεγάλο μέρος των πολλαπλών εκδηλώσεων αφιερώνεται στον Νίκο Καζαντζάκη. Ο κ. Χρίστος Σανταμούρης, γνωστός χαρακτήρας στη Γαλλία και στην Ελλάδα, μέλος του Γαλλικού Τμήματος της Εταιρείας, θα εκθέσει τα έργα του, εμπνευσμένα από την *Ασκητική* και την *Οδύσσεια*, στο Ιστορικό Μουσείο της Κρήτης, στο Ηράκλειο, τον Ιούλιο και Αύγουστο 2004. Τα εγκαίνια θα γίνουν στις 12 Ιουλίου παρουσία της κας Κλεοπάτρας Πρίφτη, συγγραφέα και Προέδρου του Ελληνικού Τμήματος της Εταιρείας. Καλούμε τους φίλους μας να επισκεφτούν αυτή τη σημαντική έκθεση. Με την ευκαιρία αυτή, ο Χρίστος μας έστειλε προς δημοσίευση στο *Synthesis*, το ακόλουθο κείμενο:

Ο Γκαίτε είχε δηλώσει στον Έκκερμαν ότι η προσωπικότητα κάνει πλουσιότερη την παιδεία ενός έθνους. Πιστεύω ότι η προσωπικότητα του Νίκου Καζαντζάκη έκανε πλουσιότερη όχι μόνο την ελληνική, αλλά και την παγκόσμια παιδεία.

Προσέγγισα το έργο του με μεγάλο σεβασμό και δίψα, σε μια ηλικία όπου μαθαίνουμε ότι τα πράγματα είναι έτσι φτιαγμένα, ότι αυτή είναι η ζωή. Ήταν φανερό ότι η πέννα του Νίκου Καζαντζάκη ενοχλούσε μερικούς, γιατί έριχνε στα λιμνάζοντα νερά μικρές και μεγάλες πέτρες που διατάρασαν το κατεστημένο. Δεν ξέρω αν ήταν, όπως έλεγε εκείνος, ο φόβος να νικήσω το φόβο μου που με προσείλκυσε σ' αυτόν ή αν ακολούθησα το δρόμο του γιατί έβρισκα παντού το στοιχείο της δημιουργίας, της αλλαγής, του αγώνα που μετασχηματίζει την ύλη σε πνεύμα, ένα δρόμο που με συγκρατούσε

και με συγκρατεί τόσα χρόνια κοντά του. Όλα θα τελειώσουν μια μέρα, όλα θα ξαναγυρίσουν στην πρωταρχική τους μορφή, ωστόσο η συνεχής και διαρκής εξέλιξη του ανθρώπου, ο αγώνας με τον εαυτό του θα τον οδηγεί πάντα όλο και πιο κοντά στην αυτογνωσία, που είναι το πέραςμα για να προσεγγίσει το θείο.

Η επιθυμία να εκφράσω με εικόνες τις ιδέες του μεγάλου Κρητικού βρήκε την κατάλληλη στιγμή να υλοποιηθεί όταν η Διεθνής Εταιρεία Φίλων Νίκου Καζαντζάκη μου πρότεινε να συμμετάσχω σε μια έκθεση, το 1991, στο Παρεκκλήσι της Σορβόνης, στο Παρίσι.

Η φαντασία μου άρχισε να ανάβει χάρη στον ανανεωτή της λυρικής έκφρασης στην Ελλάδα.

Άρχισα με την Ασκητική. Προετοιμασία. Πρώτο χρέος: το πνεύμα δεν μπορεί να συλλάβει την ουσία παρά μόνο τα φαινόμενα. Δεύτερο χρέος: να αρνηθείς τα όρια του πνεύματος. Τρίτο χρέος: να απελευθερωθείς και να αρχίσεις την πορεία, τον ανήφορο, να μπεις στην πράξη μαζί με τον άνθρωπο, τον Θεό και τη φύση. Και μετά την πράξη, να απελευθερωθείς από την αδράνεια. Μερικά χρόνια αργότερα (το 1995) ήταν το μεγάλο ταξίδι με την Οδύσσεια. Ένα ταξίδι όπου ο ποιητής, παίρνοντας σαν αφετηρία τη συνειδητοποίηση του ήρωά του, μετασχηματίζει τον αγώνα του σε ποίηση και τον κάνει να πετυχαίνει έναν υπέρτατο σκοπό, την ελευθερία. Το 2002, άρχισα να εργάζομαι πάνω στην Αναφορά στον Γκρέκο, αναφορά στην πατρίδα του, αναφορά του στρατιώτη στον στρατηγό του, αναφορά του χαρακτήρα στον ποιητή:

- Παππού, αλήθεια δεν υπάρχει σωτηρία;
- Παππού αγαπημένε, είπα, δώσ' μου μίαν προσταγή.
- Φτάσε όπου μπορείς, παιδί μου...
- Παππού, φώναζα τώρα πιο δυνατά, δώσ' μου μίαν πιο δύσκολη, πιο κρητικά προσταγή.
- Φτάσε όπου δεν μπορείς!

ΜΙΑ ΕΛΛΗΝΙΣΤΑ ΜΕΛΕΤΗΜΕΝΗ ΠΛΕΥΡΑ
ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ: Η ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

(ο κατάλογος δεν είναι πλήρης)

Μεταφράσεις από τα αρχαία ελληνικά

Πλάτων: *Αλκιβιάδης, Αλκιβιάδης ο δεύτερος, Των* (πρώτη μετάφραση στα νέα ελληνικά), *Μίνως, Δημόδοκος, Σίσυφος, Κλειτοφών. Όμηρος* (σε συνεργασία με τον καθηγητή Ι. Θ. Κακριδίη): *Ιλιάδα και Οδύσσεια.*

Μεταφράσεις από τα γερμανικά

Φρειδερίκος Νίτσε: *Η γέννησις της τραγωδίας, Τάδε έφη Ζαρατούστρας. Τ. Π. Έκκερμαν: Συνομιλία Έκκερμαν με τον Γκαίτε. Λούις Μπύχνερ: Δύναμις και Ύλη. Γκαίτε: Φάουστ. Γκέρχαρτ Χάουπτμαν: Πριν το ηλιοβασιλέμα.*

Μεταφράσεις από τα αγγλικά

Σαίξπηρ: *Οθέλλος. Ουίλλιαμ Τζέιμς: Η θεωρία της συγκινήσεως. Κάρολος Δαρβίνος: Περί της γενέσεως των ειδών. Ντίκενς: Ολιβερ Τουίστ.*

Μεταφράσεις από τα γαλλικά

Αλφόνς Νταντέ: *Το Μικρούλικο. Ιούλιος Βερν: όλο το έργο του. Ανρί Μπερζόν: Το γέλιο. Ζαν Κοκτώ: Η καταχθόνια μηχανή. Μωρίς Μαίτερλινκ: Ο θησαυρός των ταπεινών. Κ. Α. Λαισάν: Η αγωγή επί τη βάσει ης επιστήμης.*

Μεταφράσεις από τα ισπανικά

Ισπανική ποίηση: Χουάν Ραμόν Χιμένεθ, Φρεντερίκο Γκαρσία Λόρκα, Αντόνιο Ματσάδο, Μιγκουέλ ντε Ουναμούνο, Ραφαέλ Αλμπέρτι, Μορένο Βίλλα, Πέντρο Σαλίνας.

Μεταφράσεις από τα ιταλικά

Δάντης: *Η Θεία Κομωδία*. Μακιαβέλι: *Ο Πρίγκιπας*. Λουίτζι Πιραντέλλο: *Απόψε αυτοσχεδιάζουμε*.

Μεταφράσεις του έργου του Καζαντζάκη στα σουηδικά

Ευχαριστούμε τον Jan Henrik Swahn, συγγραφέα, μεταφραστή και Πρόεδρο του Σουηδικού Τμήματος της Εταιρείας, για την αποστολή του παρακάτω καταλόγου:

- *Αλέξης Ζορμπάς*, μετάφραση Bötje Knös, 1949
- *Ο Χριστός ξανασταυρώνεται*, μετάφραση Bötje Knös, 1950
- *Ο τελευταίος πειρασμός*, μετάφραση Bötje Knös, 1950
- *Ο Καπετάν Μιχάλης*, μετάφραση Bötje Knös, 1952
- *Ο φτωχούλης του Θεού*, μετάφραση Bötje Knös, 1955
- *Ασκητική*, μετάφραση Gottfried Grünewald, 1988
- *Οδύσσεια*, μετάφραση Gottfried Grünewald, 1990-1992.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ

Το ενδιαφέρον των καθηγητών και των σπουδαστών για το έργο του Νίκου Καζαντζάκη αυξάνει όλο και περισσότερο. Ο καθηγητής Peter Bien μας έδωσε, κατά τη διάρκεια του διεθνούς συνεδρίου που διοργανώσαμε στους Βαρβάρους-Μυρτιά (Κρήτη) στις 6 και 7 Δεκεμβρίου 2003, έναν εντυπωσιακό κατάλογο Πανεπιστημίων της Βορείου Αμερικής όπου διδάσκεται ο Νίκος Καζαντζάκης ή πραγματοποιούνται έρευνες γι' αυτόν.

Διδακτορικές διατριβές και έρευνες

Αθήνα. Ο κ. Θανάσης Αγαθός, ο οποίος διδάσκει στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών (Τμήμα Νεοελληνικής), ετοιμάζει την υποστήριξη της διδακτορικής διατριβής του με θέμα: *Τυπολογία των γυναικείων προσώπων στο μυθιστορηματικό έργο του Νίκου Καζαντζάκη*.

Βελιγράδι. Η κα Jelena Novaković, μέλος της Εταιρείας, θα υποστηρίξει στις 17 Μαΐου 2004, την εργασία της για το «μάστερ» με θέμα: *Η υποδοχή του έργου του Νίκου Καζαντζάκη στη Σερβία*.

Ιάσιο. Η κα Amalia Voicu, μέλος της Εταιρείας, ετοιμάζει για το Πανεπιστήμιο αυτής της ρουμανικής πόλης μία έρευνα με θέμα: *Μεταξύ αγωνίας και γαλήνης στο έργο του Νίκου Καζαντζάκη και του Παναΐτ Ιστράτι*.

Μαδρίτη. Ο κ. Alfonso Silvan τελειώνει τη διδακτορική διατριβή του με θέμα: *Η Ισπανία και η λογοτεχνική της παράδοση, θέμα δημιουργίας στο έργο του Καζαντζάκη*.

Διαγωνισμοί

Νέα Υόρκη. Πολλοί φοιτητές και φοιτήτριες έλαβαν μέρος στον διαγωνισμό που διοργανώθηκε από το τοπικό Τμήμα της Εταιρείας και από το Queen's College. Η απονομή των βραβείων έγινε από την καθηγήτρια κα Constance Tagoroulos, στις 11 Δεκεμβρίου, στις επιτυχούσες: Ομόνοια Βενιέρη (πρώτο βραβείο) και Σοφία Καραθανάση (δευτερο βραβείο).

Ουκρανία. Το Ουκρανικό Τμήμα της Εταιρείας και το Κέντρο Ελληνικών Σπουδών του Κίεβου διοργάνωσαν, με την υποστήριξη της Ελληνικής Πρεσβείας και της εκπαιδευτικής συντονίστριας, επιτυχημένο διαγωνισμό λογοτεχνικής μετάφρασης αποσπασμάτων έργων του Καζαντζάκη. Η κριτική επιτροπή απένει τα βραβεία στους επιτυχόντες, στις 22 Απριλίου. Πρόκειται για τις: Taisia Pushkar (πρώτο βραβείο), Zoja Pavlovska (δευτερο βραβείο), Olga Sloboda (τρίτο βραβείο).

Ευχαριστούμε τις κριτικές επιτροπές και συγχαίρουμε τις επιτυχούσες.

Σεμινάρια και μαθήματα

Καζαμπλάνκα. Το Μαροκινό Τμήμα της Εταιρείας προγραμματίσει, μαζί με τους καθηγητές του Πανεπιστημίου Ben M'sik, μάθημα

για τον Καζαντζάκη, για τους σπουδαστές του 2^{ου} έτους, στην αραβική γλώσσα. Θα λάβει χώρα από τον Σεπτέμβριο 2004 έως τον Ιανουάριο 2005.

Ρίγα. Οι σπουδαστές και σπουδάστριες του Τμήματος Αρχαίας Ελληνικής του Πανεπιστημίου της Ρίγας διοργάνωσαν εφέτος ένα σεμινάριο πάνω στο βιβλίο του Νίκου Καζαντζάκη *Αναφορά στον Γκρέκο*. Θα παρουσιάσουν τις εργασίες τους κατά τη διάρκεια συγκέντρωσης του Λετονικού Τμήματος της Εταιρείας στις 17 Μαΐου 2004.

Τύνιδα. Ο καθηγητής Pierre Garrigues, μέλος της Εταιρείας, συζητεί και κατά τη διάρκεια του τρέχοντος πανεπιστημιακού έτους το μάθημα του για τον *Αλέξη Ζορμπά*.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Συνεχίζουμε, πάντοτε αφιλοκερδώς, τις προσπάθειές μας για να προωθήσουμε το έργο του Νίκου Καζαντζάκη σε ολόκληρο τον κόσμο, ιδίως στις νέες χώρες (Αιθιοπία, Ενωμένα Αραβικά Εμιράτα, Εσθονία, FYROM, Μαδαγασκάρη, Ομάν, Τουρκία). Η Συντονιστική Επιτροπή ευχαριστεί θερμά τα μέλη και τους συμπαθόντες, τους ομιλητές και τους οργανισμούς που είναι συνδιοργανωτές αυτών των εκδηλώσεων.

ΕΥΡΩΠΗ

Αλβανία. Με τη βοήθεια της Ελληνικής Πρεσβείας και του Γραφείου Τύπου της Πρεσβείας, νέα εκδήλωση της Εταιρείας στα Τίρανα στις 27 Σεπτεμβρίου. Έχουν προγραμματιστεί: διαλέξεις της κας Κλεοπάτρας Πρίφτη, συγγραφέα, μεγάλης ειδικού του έργου του Νίκου Καζαντζάκη και Προέδρου του Ελληνικού Τμήματος της Εταιρείας και του κου Γεωργίου Στασινάκη, καθώς και η εκλογή του νέου διοικητικού συμβουλίου του Αλβανικού Τμήματος της Εταιρείας.

Αυστρία. Στις 16 Απριλίου, η κα Κλεοπάτρα Πρίφτη έκανε μια πολύ ενδιαφέρουσα διάλεξη στη Βιέννη με θέμα μια άγνωστη δραστηριότητα του Καζαντζάκη, το 1919: *Ο επαναπατρισμός των Ελλήνων του Καυκάσου*, οι οποίοι ήταν θύματα διωγμού από τους μπολσεβίκους και τους Κούρδους, και η επανεγκατάστασή τους στην Ελλάδα (Θράκη και Μακεδονία).

Βέλγιο. Η διάλεξη της κας Κυριακής Πετράκου με θέμα *Το θέατρο του Νίκου Καζαντζάκη* (η οποία έγινε στις Βρυξέλλες στα γραφεία της Ελληνικής Κοινότητας στις 15 Μαρτίου) προσείλκυσε μεγάλο αριθμό ακροατών. Είναι μια απόδειξη ότι μια καλά προετοιμασμένη διάλεξη, ακόμα και πάνω σε ένα πολύ ειδικό θέμα του έργου του μεγάλου Κρητικού, μπορεί να έχει απήχηση σε πολυπληθές κοινό.

Βουλγαρία. Οι εκδηλώσεις στις 9 και 10 Φεβρουαρίου, που διοργανώθηκαν από την Εταιρεία και τις Πρεσβείες Ελλάδας και Γαλλίας, είχαν μεγάλη επιτυχία.

Γαλλία. Ο κ. Yves Le Gars θα δώσει διάλεξη με θέμα *Η γυναικεία μορφή στο έργο του Νίκου Καζαντζάκη* στην Ελληνική Κοινότητα, στο Παρίσι, στις 22 Μαΐου. Εξάλλου, ο κ. Γεώργιος Στασινάκης έδωσε δύο διαλέξεις, στη Martigues (13 Απριλίου) και στην Arles (14 Απριλίου), σε συνεργασία με τις Ελληνικές Κοινότητες. Θα μιλήσει, επίσης, στη δημοτική βιβλιοθήκη του Ajaccio (Κορσική), στις 10 Σεπτεμβρίου 2004.

Γερμανία. Στις 8 Ιουλίου, μέλη του Γερμανικού Τμήματος της Εταιρείας και του Γραφείου Τύπου της Ελληνικής Πρεσβείας θα συναντηθούν στο Μόναχο για να προετοιμάσουν μια εκδήλωση.

Ελβετία. Η νέα ομάδα του Τμήματος –με επικεφαλής τους Λουκά Ανδριώτη και Δημήτρη Τζάνο- διοργάνωσε, μαζί με άλλους ελληνικούς και ελβετικούς φορείς, πολλές εκδηλώσεις αφιερωμένες στην ανάγνωση έργων του Καζαντζάκη, στα ταξίδια του, σε αναλύσεις του έργου του και σε μουσική: Λωζάννη (14 Φεβρουαρίου), Βέρνη (9 Μαρτίου), Ζυρίχη (13 Μαρτίου) και Βασιλεία (14 Μαΐου). Ευχαριστίες και συγχαρητήρια στη νέα ομάδα, στους ομιλητές –και ιδιαίτερα στην Anne-Lise Fritsch, ηθοποιό, στην Κατερίνα Λεμονή, πιανίστρια, καθώς και στους συνδιοργανωτές.

Ελλάδα. Εκπρόσωποι της Εταιρείας, της Γαλλικής Πρεσβείας και της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας θα εντοιχίσουν στις 9 Μαΐου αναμνηστική πλάκα στο κτίριο της Γαλλικής Σχολής στη Νάξο, στην οποία φοίτησε ο μεγάλος Κρητικός στα 1897-1898. Το Ελληνικό Τμήμα προγραμματίζει το προσεχές φθινόπωρο νέες εκδηλώσεις στην Αθήνα (16 Σεπτεμβρίου και 14 Οκτωβρίου), στην Αίγινα (18 Σεπτεμβρίου), στην Καλαμάτα (18 Οκτωβρίου) και στα Χανιά (20 Οκτωβρίου).

Εσθονία. Χάρη στην εξαιρετική προσπάθεια του Σεβασμιότατου Μητροπολίτη Στεφάνου, Προκαθήμενου της Ορθόδοξης Εκκλησίας στην Εσθονία, καθώς και χάρη στη βοήθεια της κας Helle Michelson, Προέδρου της Alliance française στο Τάλλιν και του κ. Ζαφείρη Ρωσσίδη, Προϊσταμένου του Γραφείου Τύπου της Ελληνικής Πρεσβείας στο Ελσίνκι, θα λάβει χώρα μια πρώτη εκδήλωση της Εταιρείας στην εσθονική πρωτεύουσα, στις 15 Μαΐου.

FYROM. Με τη συμπαράσταση της Ελληνικής Πρεσβείας και του Γραφείου Τύπου της Πρεσβείας, θα πραγματοποιηθεί στα Σκόπια μια πρώτη εκδήλωση της Εταιρείας κατά την εβδομάδα από 20 έως 25 Σεπτεμβρίου. Υπενθυμίζουμε ότι ο Γιώργης Ζορμπάς, Έλληνας υπήκοος που γεννήθηκε στη Βόρεια Ελλάδα και αποθανατίστηκε από τον Καζαντζάκη στο βιβλίο του *Βίος και Πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά*, έχει ενταφιασθεί στα Σκόπια.

Ισπανία. Κατά τη διάρκεια συγκέντρωσης στη Μαδρίτη στις 28 Φεβρουαρίου των μελών του Ισπανικού Τμήματος της Εταιρείας και των εκπροσώπων της Ελληνικής Πρεσβείας και του Γραφείου Τύπου της Πρεσβείας, αποφασίστηκε να διοργανωθούν τον προσεχή Νοέμβριο δύο εκδηλώσεις στη Μαδρίτη και το Τολέδο.

Κύπρος. Στις 17 Μαρτίου, η κα Δήμητρα Κάττου έκανε μια επιτυχημένη διάλεξη στη Λευκωσία με θέμα *Ο Χριστόφορος Κολόμβος του Νίκου Καζαντζάκη*. Ένα Τμήμα που συνεχίζει την εξαιρετική δουλειά του.

Λετονία. Τα μέλη και οι συμπαθούντες του Λετονικού Τμήματος θα συγκεντρωθούν στη Ρίγα στις 17 Μαΐου για να παρακολουθήσουν την προβολή βίντεο για τον Νίκο Καζαντζάκη και να προετοιμάσουν μελλοντικές εκδηλώσεις.

Λιθουανία. Τα μέλη και οι συμπαθούντες θα συγκεντρωθούν στο Βίλνιους στις 19 Μαΐου.

Λουξεμβούργο. Στις 16 Μαρτίου, τα μέλη του Τμήματος εξέλεξαν νέο διοικητικό συμβούλιο. Του διαβιβάζουμε τα θερμά μας συγχαρητήρια. Η νέα ομάδα ετοιμάζει εκδήλωση για το προσεχές φθινόπωρο.

Μεγάλη Βρετανία. Με τον τίτλο *Ταξίδι με τον Νίκο Καζαντζάκη στην Αγγλία*, το Βρετανικό Τμήμα της Εταιρείας διοργάνωσε στις 13 Μαρτίου μια εξαιρετικά επιτυχημένη βραδιά. Περιελάμβανε αναγνώσεις και μουσική.

Μολδαβία. Στις 3 και 4 Μαΐου, θα πραγματοποιηθούν σημαντικές εκδηλώσεις στο Chisinau. Θα επανέλθουμε σ' αυτό το θέμα.

Ουγγαρία. Εξαιρετική εκδήλωση της Εταιρείας στη Βουδαπέστη, στις 21 Φεβρουαρίου, σε συνεργασία με την Ομοσπονδία των Ελληνικών Συλλόγων.

Πορτογαλία. Επιτυχημένη βραδιά με θέμα την Οδύσσεια, με ομιλία, ειδικότερα, του καθηγητή José Antonio Costa Ideias, Προέδρου του Πορτογαλικού Τμήματος της Εταιρείας.

Ρουμανία. Η κα Αθηνά Βουγιούκα, μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής της Εταιρείας, θα δώσει δύο διαλέξεις το προσεχές φθινόπωρο στο Βουκουρέστι και το Ιάσιο.

Ρωσία. Χάρη στο Γαλλικό Μορφωτικό Κέντρο, ο κ. Γεώργιος Στασινάκης θα δώσει μία διάλεξη στη Μόσχα, στις 3 Ιουνίου.

Σουηδία. Στις 31 Μαρτίου, στη Στοκχόλμη, κατά τη διάρκεια βραδιάς που είχε διοργανωθεί από το Σουηδικό Τμήμα της Εταιρείας, η κα Εύη Τσίρτση, υψίφωνος, τραγούδησε αποσπάσματα από την όπερα *Πρωτομάστορας*. Η βραδιά θα επαναληφθεί στις 5 Ιουνίου στο Λουντ. Στις 21 Απριλίου, ο Jan Henrik Swahn μίλησε για τον *Καζαντζάκη και τον Κνός* (φιλο και μεταφραστή του στα σουηδικά). Στις 6 Ιουνίου, θα παρουσιάσει σε βίντεο μια συνομιλία με τον κ. Gottfried Grünewald, μεταφραστή στα σουηδικά της *Οδύσσειας* και της *Ασκητικής* του Νίκου Καζαντζάκη.

Τουρκία. Οι πρώτες εκδηλώσεις της Εταιρείας στην Τουρκία θα πραγματοποιηθούν ως εξής: 5 Οκτωβρίου (Αγκυρα), 7 Οκτωβρίου (Σμύρνη) και 8 Οκτωβρίου (Κωνσταντινούπολη). Περισσότερες λεπτομέρειες στο επόμενο τεύχος του *Synthesis*.

Καύκασος

Αρμενία. Με την υποστήριξη των Πρεσβειών Γαλλίας και Ελλάδας, του υπεύθυνου της Έδρας Γαλλικής Γλώσσας στο Κρατικό Γλωσσολογικό Πανεπιστήμιο και του τοπικού Τμήματος της Εταιρείας, ο κ. Γεώργιος Στασινάκης έδωσε δύο διαλέξεις ενόπιον πολυπληθούς κοινού στο Ερεβάν, στις 2 και 3 Απριλίου.

Αζερμπαϊτζάν. Νέα εκδήλωση της Εταιρείας στο Μπακού, στις 30 Σεπτεμβρίου 2004, στο Γαλλικό Μορφωτικό Κέντρο George Sand. Με την ευκαιρία αυτή, θα εκλεγεί νέο διοικητικό συμβούλιο του Αζερικού Τμήματος.

Γεωργία. Το διοικητικό συμβούλιο του Τμήματος συνεδρίασε στην Τιφλίδα, στις 15 Απριλίου. Έκανε τον απολογισμό των πρόσφατων δραστηριοτήτων του Τμήματος στη Γεωργία και το εξωτερικό (Κρήτη και Αρμενία) και προγραμματίσει τις προσεχείς εκδηλώσεις.

Κεντρική Ασία

Καζαχστάν. Η δνις Anastasia Gorlova και ο κ. Daniel Ossere, μέλη του Καζακικού Τμήματος της Εταιρείας, παρουσίασαν με επιτυχία στις 29 Φεβρουαρίου τη ζωή και το έργο του Νίκου Καζαντζάκη και διάβασαν αποσπάσματα από το έργο του.

Ουζμπεκιστάν. Τα Τμήματα Σαμαρκάνδης και Μπουχάρας συνεχίζουν την έξοχη δουλειά τους: μεταφράσεις στα ουζμπεκικά, διαλέξεις και αναγνώσεις.

Τουρκμενιστάν. Τα μέλη του Τουρκμενικού Τμήματος θα συγκεντρωθούν στο Αγκκαμπάτ στις 18 Ιουνίου για να εκλέξουν νέο διοικητικό συμβούλιο. Ευχαριστούμε θερμά τον κ. Frédéric Bellido, μορφωτικό σύμβουλο της Γαλλικής Πρεσβείας, ο οποίος αποχωρεί από αυτή τη θέση, για τη διαρκή βοήθειά του.

Αραβικές χώρες

Ενωμένα Αραβικά Εμιράτα. Χάρη στις Πρεσβείες Γαλλίας και Ελλάδας, στην Ελληνική Εμπορική Αποστολή, στην Alliance française και στο πολυπληθές κοινό, οι πρώτες εκδηλώσεις της Εταιρείας για τον Νίκο Καζαντζάκη στο Ντουμπάι (20 και 22 Μαρτίου) και στο Αμπού Ντάμπι (21 Μαρτίου) προκάλεσαν μεγάλο ενδιαφέρον.

Λίβανος. Προσκεκλημένος από τη Γαλλική Μορφωτική Αποστολή στον Λίβανο, ο κ. Γεώργιος Στασινάκης θα δώσει διάλεξη στη Βηρυτό, στα πλαίσια του *Διαβάζοντας γαλλικά και μουσικά*, στις 29 Οκτωβρίου 2004. Με την ευκαιρία αυτή, τα μέλη θα εκλέξουν το νέο διοικητικό συμβούλιο του Λιβανικού Τμήματος της Εταιρείας.

Ομάν. Πρώτη επιτυχημένη εκδήλωση της Εταιρείας στο Μασκάτ, στις 25 Μαρτίου. Θα ακολουθήσει σίγουρα και δεύτερη εκδήλωση.

Σουδάν. Η τοπική ομάδα της Εταιρείας, υποστηριζόμενη από το Γαλλικό Μορφωτικό Κέντρο του Χαρτούμ Frédéric Caillaud, αφιέρωσε στον Καζαντζάκη δύο εξαιρετικά ενδιαφέρουσες βραδιές, στις 8 και 11 Μαρτίου. Περιελάμβαναν διάλεξη του κ. Αλέξανδρου Τσάκου, αρχαιολόγου και υπεύθυνου της Εταιρείας, προβολή της κινηματογραφικής ταινίας Ζορμπάς και δημόσια συζήτηση.

Λατινική Αμερική

Αργεντινή. Υπό την αιγίδα του Αργεντινού Τμήματος της Εταιρείας και της Ελληνικής Πρεσβείας, ο καθηγητής Sebastian Dozo Moreno έδωσε στις 16 Απριλίου μια πολύ ενδιαφέρουσα διάλεξη με θέμα *Η επικαιρότητα της σκέψης του Νίκου Καζαντζάκη*.

Βραζιλία. Νέες εκδηλώσεις του δυναμικού Βραζιλιανού Τμήματος, στις 7 και 8 Ιουνίου στο Πανεπιστήμιο του Σάν Πάολο: Αναγνώσεις, διάλεξη, προβολή βίντεο, συζήτηση.

Ουρουγουάη. Το νέο διοικητικό συμβούλιο θα συνεδριάσει στις

3 Ιουνίου για να καταρτίσει πρόγραμμα εκδηλώσεων.

Χιλή. Το Τμήμα εόρτασε πανηγυρικά στο Σαντιάγο, στις 9 Φεβρουαρίου, τα 15 χρόνια από την ίδρυση της Εταιρείας. Εξάλλου, το Κέντρο Αρχαιοελληνικών, Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου της Χιλής και η Διεθνής Εταιρεία Φίλων Νίκου Καζαντζάκη δημοσίευσαν στα τέλη του 2003 ένα συναρπαστικό βιβλίο του καθηγητή Roberto Quiroz, μέλους της Εταιρείας, με τίτλο: *Ο Νίκος Καζαντζάκης, διαστάσεις ενός ποιητή-στοχαστή*. Μια παρουσίαση αυτού του έργου θα δημοσιευτεί σε προσεχές τεύχος του *Regard crétois*.

Βόρεια Αμερική

Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής. Μετά τη Νέα Υόρκη, ένα δεύτερο Τμήμα, με επικεφαλής τον κ. Χρίστο Γαλανόπουλο, ιδρύθηκε στο Κονέκτικατ. Καλή επιτυχία!

Καναδάς. Τα τρία Καναδικά Τμήματα της Εταιρείας, προεδρευόμενα αντίστοιχα από τον κ. Νίκο Μεταλληνό (Μόντρεαλ-Κεμπέκ) και τις κες Αγγελική Σκέμπρη (Τορόντο-Οντάριο) και Kerstin Jentsch-Mancor (Βανκούβερ-Βρετανική Κολομβία) συνεχίζουν την εξαιρετική δουλειά τους. Έτσι, μετά τις επιτυχημένες διαλέξεις στο Μόντρεαλ και στο Τορόντο της κας Κυριακής Πετράκου πέρυσι και της Kerstin για τον Ζορμπά στις 18 Φεβρουαρίου, θα διοργανώσουν τέσσερις δημόσιες συγκεντρώσεις, στις 28 και 29 Μαΐου (Μόντρεαλ), 2 Ιουνίου (Τορόντο) και 7 Ιουνίου (Βανκούβερ). Η κα Αθηνά Βουγιούκα, μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής της Εταιρείας και εξέχουσα μελετήτρια του έργου του Νίκου Καζαντζάκη, θα μετακινηθεί ειδικά από την Ελλάδα για να εμψυχώσει αυτές τις συγκεντρώσεις. Η Αθηνά θα μιλήσει για τη σχέση Καζαντζάκη και Πρεβελάκη, για το μυθιστορηματικό έργο του Νίκου Καζαντζάκη και για τη ζωή και το έργο του.

Ωκεανία

Σύδνεϊ. Το Τμήμα, συνεχίζοντας την έξοχη προσπάθειά του, διοργάνωσε στις 20 Μαρτίου μια πολύ πρωτότυπη και επιτυχημένη εκδήλωση με θέμα: *Ο Ζορμπάς συναντάει τον Δον Κιχώτη*.

Αφρική

Αιθιοπία. Ο πρέσβης της Ελλάδας και η Εταιρεία προγραμματίζουν, για το προσεχές φθινόπωρο, μια πρώτη εκδήλωση στην Αντίς-Αμπέμπα.

Μαδαγασκάρη. Με τη βοήθεια των κ.κ. Guy Maurette, διευθυντή του Γαλλικού Μορφωτικού Κέντρου Albert Camus και Γεωργίου Λιούνη, μέλους της Ελληνικής Κοινότητας, η πρώτη εκδήλωση της Εταιρείας θα πραγματοποιηθεί στο Αντανανβίβο στις 20 Νοεμβρίου 2004. Θα επανέλθουμε σ' αυτό το θέμα.

Νότια Αφρική. Στις 28 Μαΐου, το Νοτιοαφρικανικό Τμήμα της Εταιρείας και το Λύκειο των Ελληνίδων θα διοργανώσουν στο Γιοχάνεσμπουργκ βραδιά αφιερωμένη στον Καζαντζάκη και τον Ελύτη.

Σενεγάλη. Χάρη στον Aliou Ndaye, υπεύθυνου της Εταιρείας, θα διοργανωθεί και δεύτερη εκδήλωση, στις 30 Μαΐου, στο Ντακάρ. Στο πρόγραμμα: προβολή βίντεο, διάλεξη του κ. Γεωργίου Στασινάκη και δημόσια συζήτηση.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Η Συντονιστική Επιτροπή συνήλθε στη Βιέννη, στις 16 Απριλίου. *Δικαιολογημένα απόντες:* Muggadin Abdulaliyev, Ivana Bajic, Αντώνης Βασιλειάδης, Αθηνά Βουγιούκα, Françoise Braoudakis, José Antonio Costa Ideias, Mireille Jourdanet, Δήμητρα Κάττου, Olga Omatos, Francis Quanquin, Yvette Renoux-Herbert, Kyriaki Samuelsen, Δημήτρης Τζάνος, Zurab Vacheishvili, Alfred Vincent. *Αδικοιολογητά απόντες:* Alexandre Dmitriev, Jean-Joseph Khoury. *Παρών:* Γεώργιος Στασινάκης. Η Επιτροπή έκανε τον απολογισμό των δραστηριοτήτων της Εταιρείας και όρισε το χρονοδιάγραμμα της προσεχούς Γενικής Συνέλευσης που θα πραγματοποιηθεί στη Λευκωσία (Κυπριακή Δημοκρατία) στις 11 Δεκεμβρίου 2004. Ιού-

νιος: άνοιγμα των υποψηφιοτήτων. Ιούλιος-Αύγουστος: υποβολή των υποψηφιοτήτων. Τέλος Αύγουστου: κατάρτιση του πίνακα των υποψηφίων. Σεπτέμβριος-Οκτώβριος: αποστολή στα μέλη του πίνακα των υποψηφίων. Οκτώβριος-Νοέμβριος: ψηφοφορία δι' αλληλογραφίας. Δεκέμβριος: εκλογή νέας Συντονιστικής Επιτροπής.

ΔΩΡΕΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ

Alliance française (Ντουμπάι). Δάφνη Κουτουλάκη (Γενεύη). Υπουργείο Πολιτισμού (Ελλάδα). Σάββας Τριγύρης (Ηράκλειο). Ευχαριστούμε γι' αυτές τις γενναιόδωρες χειρονομίες. Η Γενική Γραμματεία Αποδήμου Ελληνισμού (Αθήνα), παρά τις υποσχέσεις της, δεν μας έδωσε επιχορήγηση. Αυτό ποια είναι η κατάσταση λειτουργίας αυτής της υπηρεσίας, και μάλιστα στο επίπεδο του Γενικού Γραμματέα της.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

-Η κα Diana Bucinte, Μέλος της Εταιρείας, έλαβε πέρυσι το Βραβείο της Καλύτερης Μετάφρασης για τη μετάφρασή της από τα ελληνικά στα λιθουανικά του βιβλίου του Νίκου Καζαντζάκη *Ο Καπετάν Μιχάλης*.

-Η Αργεντινή Εταιρεία Συγγραφέων θα απονείμει στις 8 Μαΐου 2004 το βραβείο του Καλύτερου Μορφωτικού Ακολουθού στον κ. Γεώργιο Σουβατζή, μορφωτικό ακόλουθο της Ελληνικής Πρεσβείας στο Μπουένος Άιρες και Πρόεδρο του Αργεντινού Τμήματος της Εταιρείας μας.

Τους απευθύνουμε τα θερμά μας συγχαρητήρια.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Πληροφορηθήκαμε με θλίψη το θάνατο των κ.κ. Georges Koufon, Προέδρου του Βουλγαρικού Τμήματος της Εταιρείας και Nicolae Trohan, μέλους του Ρουμανικού Τμήματος. Εκφράζουμε στις οικογένειές τους τα ειλικρινή μας συλλυπητήρια.

Περιεχόμενα του τεύχους 28 - Δεκέμβριος 2003

- **Προλεγόμενα**, από τον Δημήτρη Τζάνο
- **Κείμενα του Νίκου Καζαντζάκη:** *Όρος Σινά. Συναντήσεις με τον Μαζήμ Γκόρκι και τον Αββά Μνιέ*
- **Αλληλογραφία:** *Καζαντζάκης - Πριγκίπισσα Μαρία Βοναπάρτη*
- **Έρευνες,** Achmy Halley: *Μαργαρίτα Γιουρσενάρ, αναγνώστρια του Νίκου Καζαντζάκη*. Damia Demirözü: *Η εικόνα του "άλλου Τούρκου" στο έργο του Καζαντζάκη*. Κωνσταντίνος Χειμάριος: *Ο Καζαντζάκης και οι Πόντιοι*
- **Μαρτυρίες.** Γιάννης Γουδέλης: *Καζαντζάκης, Σικελιανός και Ζορμπάς στη Μάνη*. Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Ειρηναιός: *Ένας μεγάλος ερευνητής του ανθρώπινου πνεύματος*
- **Βιβλιογραφία.** Στα αγγλικά, από τον Lewis Owens. Στα ελληνικά, από την Κλεοπάτρα Πρίφτη. Στα τσεχικά, από την Beata Lejtmarova
- **Δραστηριότητες της Εταιρείας** (Ιούλιος-Δεκέμβριος 2003).

SYNTHESIS, ενημερωτικό δελτίο. Δημοσιεύεται από τη Συντονιστική Επιτροπή της Διεθνούς Εταιρείας Φίλων Νίκου Καζαντζάκη, τρεις φορές το χρόνο, στα αγγλικά (υπεύθυνος: Alfred Vincent, Σίδνεϊ), γαλλικά (Γεώργιος Στασινάκης, Meyrin), ελληνικά (Αθηνά Βουγιούκα, Βούλα), ισπανικά (Anthony Vassiliadis, Σαντιάγο της Χιλής), πορτογαλικά (José Antonio Costa Ideias, Λισσαβόνα) και ρωσικά (Margarita Madanova, Αλμάτι). Μακέτα: Michel Comte. Σκίτσο: Τάκης Καλμούχος. Dépôt légal: Απρίλιος 2004 (ISSN 1764-6103). Διευθύντρια έκδοσης: Françoise Braoudakis (Annemasse, Γαλλία). Ταχυδρομική διεύθυνση: B.P. 45, 01632 Saint-Genis-Pouilly Cedex, France. Τιμή: 1 ευρώ. FAX: ++4122 782 43 18. E-mail: georges.stassinakis@tiscali.ch